

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben:
 Egy hórá 35 kr. (70 fillér.)
 Három hórá 1 frt (2 kor.)
 Vidékre postán:
 Egy hónapra 65 kr. (1 kor. 30 fill.)
 Három hórá 2 frt. (4 kor.)
 Hat hórá 4 frt. (8 kor.)

ELŐRE

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Zöldfa-utca, 32. szám.,
 Zöldfa-utca és Nagypiac-tér sarkán.
 Felelős szerkesztő:
KUNBÉLA.

A bihari darabant. — Agyonlőtt rendőr.

Rögtönítélő sajtóbiróság.

Nagyvárad, szept. 29.

A nemzeti haladás, a demokracizmus, a népjogok, a tiszta szabadság s más efféle jók hangzatásával a nemzet örömmámora közben megalkult kormány uralmának hatodik hónapjában megtanulhattuk ezt a szót is: „Rögtönítélő sajtóbiróság.” Láthatjuk azt is, hogy valaki követelni meré a stáriumot a sajtó ellen.

És ezt a követelést nem valami orosz autokrata fejedelem, nem is valami darabont, sőt annak még csatlósja sem hangoztatják, hanem a „nemzeti” kormány által subvenciókkal agyontámogatott lap, a „Magyarország.”

Tehát már hat hónap alatt annyira vagyunk a szabadsággal, hogy a kormány lapjai stáriumot követelnek az ellenzéki sajtó részére, annyira vagyunk, hogy az ellenzék vélemény nyilvánítását börtönbe akarjuk zárni, nehogy valahogy kárt tegyen a „nemzeti” a „demokrata” kormányban. Stáriumot azoknak a kulya császár haladóknak, demokratáknak, szocialistáknak és beste fajzatnak, a kik nem akarják elismerni, hogy a mai kormány a legzabafiasabb, a legzabadelvűbb, a legdemokratikusabb politikai testület a világon.

És nem jectek meg az újságírók sem, akkor sem, a mikor megfenyegették őket, hogy alkalmazni fogják rájuk a Büntető Perrendtartásnak az ísmelett büntetésekre vonatkozó szakaszát s a mely író másodsor kerül a vizsgálóbíró elé, azt egész egyszerűen beakasztják.

Folyt a meggyőződésért vivott agtáció elközb és lecsukással való fenyegetődzés dacára tovább s megvagyunk felüle győződve, hogy megjeant volna a „Magyarország” akkor is, ha minden munkatársa fogháza került volna. A meggyőződésért állandán harcot vívó író nem szokott megjenni a bebörtönözéstől s ha lakatot tesznek egynek a szájára, akad helyette szes más, a ki, ha kell, szintén követi elődét a börtönbe.

S a mi nem ártott a sajtónak a multban, nem fog ártani a jövőben sem. Hasztalan írat az igazságügy-minister bármilyen cikket is a kormánypárti lapokkal, ezzel nem árt hat akkor sem, ha főveti az általa sugalmazott tanácsot s felülítja a sajtó részére a stáriumot. A sajtószabadság, a nemzet szabadsága, annak a megbántására nagyon gyöngö Polonyi, akármilyen erős is.

A sajtó nem ject meg az elközbzésoktól, nem ject meg soha a börtöntől, nem fog megbántalni a stárium előtt sem.

Főispán ur mehet! . . .

Riába cáfolnak.

A vármegye ellentáll.

Nagyvárad, szept. 28.

(S a j á t t u d ó s í t ó n k t ő l.)
 Glac ur nyilatkozott. Az autonómiát tépdés törvénytértő őszem tudatlanságból származó tévedésait a csűrös-csavarás és gyanúsítás perfid hangján próbálja mentegeni. De hiába! Erre a botlásra nincs mentéség. Ha valaki olyan mesterseget vállal, amibez nem ért, kell, hogy anyi önértze legyen, hogy ott hagyja a meg nem érdemelt pozíciót. Még ha az a főispáni szék a tulipános főispáni stallum is. Ki vár azonban az így uraktól önértzetet? Ők csak azért szerepeltek, ordították éveken keresztül, hogy konhoz pus-sanak. Meg van a konc, még vad komondorok sem üzbetik el a kishézeteket, hát még az önértze! Így áll az eset főispán uram!

Törvényt tiporni ma már mindenki tud az aera lovagjai közül. Panamázi nagyban és kicsinyben mindenki ért. A pozíció betöltéséhez mit a kegyozottság jutattak nekik, egyik sem ért. Csak a garázdálkodás, a tolvajdüh uralkodik bennük. Ilyenek önk, mind főispán uram! Ha akadnak emberek, kik az igazság feyverével küzdenek ellenük, ha lerántják törvénytértésokről a leplet, ha fellengere állítják börtöniságukat. Ha meztelenre veüköz-tetik azt a pózt, amelylyel mint lá-

tók, itének elevenek és holtak felett. Akkor őik félremagyaráznak, gyanúsítanak és peridit hazudnak. Ezek önk főispán uram!

Mikor unalmukban elfojga őket a cselekvési düh. Mikor megakarták állítani az idők kerékét. Mikor azt hiszik, hogy a világ akármeheszi pontja kezükben van. Akkor reformálnak. Reformot reforma dobnak. Agyuk zűlésésgával rázák ki magukból az újabonél-újabb hülye tereket. Mert hát ilyenek önk főispán uram!

De hogy akadna egy is közöltük, aki belássa, hogy borart agyával tévedett. Hogy e tévedés egyetlen reifikálása: pusztulni a színtérről. Pusztulni megbánva a tévedést, ilyen nem akad önk közt, főispán uram!

Ezek az urak ilyenkor cáfolnak. Arrogánsul gyanúsítanak, félremagyaráznak, csakhogy megmaradjon a konc, a kihézzet, kikunyorálj pozíciót. Ezek ilyenkor haragnak jobbra balra, hogy vesszét dühökkel megtevésszék a könnyen hívöket. Csak ilyenek önk főispán uram!

De itt most Biharban a helyzetnek változni kell. Itt az önértze erős fészében. Itt, ahol a klerikalizmus fanatikusai még szerepelt bírnak, itt másképp fog elődlni a dolog.

És sajna főispán uram, ön lesz az első, ki saját magának esetén kell, hogy a változó helyzet érelyét kitapasztalja.

Lehet, hogy a mánakodás, a tudatlansággal való védekezés ideig-óráig késlelteti az idők változását. A vég konkluzió azonban kétségte-len. Még van idő a gondolkodásra. Még magába téhet az autonómia réző tulipános adminisztrator. Beláthatja bánó szível, hogy olyanra vállalkozott, mibez az Apponyi má-dás még nem kvalifikáció. Önként távozhatik a közönség csendes rész-vetlensége mellett.

Am ha ez nem tetszik önknek főispán uram, még várhat. Nem sok időbe telik, nem sok így esset kell hozzá s megkapja rá a választ. Akkor azonban a helyzet súlyosabb lesz. Az eltávozás nem lesz oly kényelmes, nem lesz oly sima. A darabont kormány adminisztratorainak

hagyma koszorúval dekorált visszavonulása még eieg emlekeretes. Bizonyára ennél is kényemelenebb lesz az elvonulás, ha a közönség egyhangú körösban felel rá: Főispán ur mehet!

Lassabban Köhnek!

Stauber mondja.

A tanácsos ur is elismeri.

Nyilatkozatok özöne.

Nagyvárad, szept. 29.

Az Előre lepezte le azt a piszkos vallási marakodást, amely Stauber-ügy név alatt ismeretes s a melylyel a fővárosi lapok is foglakoznak. Az ügyből kifolyólag tegnap már az összesítő támadta a kultuszminiszter, a miért Stauber József autizemista iritrikja folyán Szilias Izidor középiskolai tanár Nagyváradról Lőcsére helyezték át, az a kifogással, hogy Nagyvárad nem bír még még egy zsidó tanárt . . .

Nagyon természetes, hogy a mikor a „Lassabban Köhnek!” jeiszóval harcoló Stauber machinációja és a minisztérium felekezteskedő hajlandósága a nyilvánosság elé kerül, rögtön összedugták a fogúkat az érdekeit körik és elhatározták, hogy megvédik magukat az antiszemizmus vádjától, mert ezek az urak ahhoz értenek, hogy a sötétben aknamunkákat végezzenek, de a nagy nyilvánosság napfénye előtt gyáván lepleik igazi mivoltukat.

És megindul a nyilatkozatok özöne, ámbár mindenki nagyon jól tudja, hogy mindez üres szesztyárkodás, a melynek nem illi föl senki. Egy fővárosi lapban például „egy előleki kultuszminiszteri fűtészviselő” ezeket mondja:

— Többször előfordult már, hogy vallási okokból valakinek az áthelyezését kérték, de a miniszter ilyen propozícióit soha el nem fogadott. Szilas esete azonban egészen más alapon intéztetik el. Szilas helyettesítésére rendeltek ki Nagyváradra. Időközben megszűnt a helyettesítés szükségessége s így Szilast nem le-

Klein Testvérek

női-divat vászon áruháza

NAGYVÁRAD.

Szent-László-tér, holdas templom mellett.

Őszi szövet, mosó és selyemáruban legnagyobb választék. Elismert legolcsóbb árak.

Igyen adunk 400 korona vásárlás után egy 120 korona értékű, teljesen új varrógépet, 21 korona költségünk megtérítésével; már 120 korona vásárlásnál átengedjük a gépet tulajdonjogunk fentartásával.

„Oriaszi“!

óra és ékszer nagy raktár.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Ferderber Testvéreknel

Kossuth utca, Bihar kavéház- szal szemben.

Flók-Gietl Zsófia-n. Horváth cukrász mellett

Hirdetmény.

Biharmegyei Takarékpénztár zálogostálya
a hó folyamán

Árverést tart.

Felkeresnek a zálogügyi biztósok a tárgyairk rendezésére.

Biharmegyei Takarékpénztár.

Óra-, ékszer-, arany- és látszerészeti cikkek kaphatók

Kepes Márton

útőrés és ékszerésznel

Nagyváradon, a színház oldala mellett.

Kérem a helyes címre figyeln!

Olcsó bevásárlási forrás.

Apró hirdetések felvételnek

Ujvároson: Nagyteleki u. Weintraub Mór; Szt.-László-terem; Berkes Mór, Kolozsvári-utcán: Huszár Adolf fiók kiadóműhelyek, ahol lapunk egyes számai is állandóan kaphatók:

VERŐ ÉDK

könyvnyomdája és papírkereskedése
NAGYVÁRAD, Kossuth-utca 12.
Telefon szám. 024.

Modern iroda berendezések
11 raktára.

NYOMTATVÁNYOK
izlésesen készíttetnek.

STERN JAKAB

első nagyvárad villanyerőre berendezett réz- és harangöntődéje

Tisztelettel értesítem a t. közönséget, hogy évek óta fennálló jóhírnevű bádógos és vízvezeték üzletomat bővítettem ki és **gázüzifény** készíttetői ez feladat átvetttem és azt is úgy rendeztem be, hogy bármilyen

javakat tartást a legolcsóbban elvállalok. Egyben felhívom a t. közönség figyelmét eszt a társalmány u. engedélyezett **Acetylén** fejlesztő gépeimre és értesítem, hogy egész berendezéseket eszállak szállításával Tisztelettel:

STERN JAKAB
Nagyvárad, Kert-utca 1. sz.

Nyomatott Laszky Armin könyvnyomdájában Nagyváradon.

Kiszéja az „Előre” hírlapjándó vállalat.

Lapkihordók fx ázetéssel

felvételnek a kiadóban.

Apró hirdetések.

Kökusz zair 5 kilós postacsomag 5 K. Gyosabban! 70, Kicsinyben legújabb! 100, Kalkonsser-ek, hánykény, Fluor Áruk.

Kiállításott fűtő palinka, asztali borok, csomago szőlő. Gyomraborjókknak harál-tal hangadó: **STERN SÓFARAD, Nagyvárad, Nagycsár-ér.** 101

Naponta frissen érkező ideletes késer virslielék, lisztbuntonnák, kó-luszszai gyári rakód, **Woloz Wittenstál** Fávél-utca elején. Telefon 028. 116

Cinoman butorozott szoba kiadó Pannónia szálló közelében, **Rosenzweig Rózsáddal**

Béhiszet (humoros) legújabb gyegy-szere a **Bertha** féle feletoafony gyegy-nyor, kapható gyógyszereszek vagy fluo-roszeknél vagy 5 úvegel 8— koronáért v felkel **Konzer-nyárdót, Felka, Szepsen** 1/5

Egy házhozba berendezés eladó. 125

Lezárt keres három szobát fűrés-zőhával. Ajánlatok K. Telek-utca 53. sz. S. A. címre a kiadóban. 111

Butorozott szoba azonnal kiadó Szacsay-utca 31. szám alatt. 118

Elegáns butorozott szóp nagy szoba kúria bejárattal, Ur-utca elején október 1-ére kiadó. 107

Takarítónő

jó bizonyítványokkal keresetk Szacsay-utca 15. 115

Villamos csatlár bronzból, 5 lán-gal ed. Hól a kiadóban megtudható. 110

Egy ház két nagy szobával, pincével, jó kúttal két és fél kátsztrális föld föld-del a lessi völgyben, szobát kózzó eladó. Cím a kiadóban. 124

Aki mint könyvelő, segéd, munkás vagy bármely más minőségben állást keres

Aki házát, földet, szőlőt, zongorát, cim-bahozat, bútort vagy földmít el akar adni, vagy ügyeket venni

Aki teniszt, nevelést vagy nevelőt, honnet vagy nyelvmestert keres

Aki kereskedelmi okkire, iperi termé-nyire vonatkozó keres ismereteket akar kölni.

Aki előnyös fizeteli összeköttetéseket akar kölni

Aki lakást bérebe akar venni vagy ki akar adni

Aki olcsó pénzkölcsönöt akar felvenni

Aki káoszni akar valakivel valamit (pó-sztíly vagy férjhez menni)

Aki biztos eredményt

ér el, ha az

„ELŐRE”

apró hirdetései rovatát

igénybe veszi.

Keresetk közzéhatat és biztos sikert ér el

Próbálja meg! mert ha csak egy kicsit

próbál meg, hogy **ELŐRE** és van **hirdetési** valója.

Minden ső egyszerű beiktatása csak **négy fillér.**

Szegényeknek és állandókéllki ingyen. munkásoknak

A hatóságilag engedélyezett Végeladás

a **Fábrly Testvérek**

Fő-utca, Moskovits-palotában levő üzlethelyiségében

már csak rövid ideig tart.

Az összes áruk: kalapok, cipők, ingek, zsebkendők, vásznak, sifonok, szalagok, barchetek, béles-árúk, csipkék, flu és leánycipők, harisnyák, pamutok, hímzések **nagyan** és **kicsinyben**, minden elfo-adszto árban eladhatók. Üveg iroda, bolti állványok, gázberen-dezés, több gázlámpa, nikkal ki-rakati állványok, árudobozok igen olcsón eladók.

TELEPHON az egész megyére 626

Elő Biharmegyei és Nagy-várad

műbútorgyár

Ajánlok a leggyorsabbúttal a leg-modernebb kivitelű **sojást gyáram-ban készült asztal, ebéző-, háló, kávéházi és szobai berendezéseket** a legolcsóbb gyári árák mellett.

Rajzok, költségvetések kívánatra díjmentesen.

3-100 Raktár és iroda: 29

Kispiaclér, Hódsan templom mellett.

Telepek: **Kolozsvári-utca 39** és **Kapuvári-utca 2.**

Büchler Márton

butorgyáros.

Kraus Jakab

cím- és cégfestő Szacsay-utca

ajánlja a nagyérdemi közönség szíves figyelmébe

cím- és cégfestő műhelyét,

mely szakban a legújatosabb árak gyors és pontos kiszol-gálatással áll a t. megrendelőék rendelkezésére.

Telefon: 399. 9-25

Elő nagyvárad cipő- és csizmagyár

Moskovits Farkas

és **Társas**

Ajánlja elsőrendű kézimunka

cipő- és csizma

készítményeit.

Nagyvárad, Kossuth-u 4.

11 (volt rendőrség)

Gyors és pontos kiszolgálás!

GROSZ ADOLF

minta cipész-üzletel

NAGYVÁRAD

Fő-utca, Bazár-épület. Telefon 371.

Van szerencsém a n. é. közön-ség szíves tudomására hozni, hogy üzletemtel teljesen meg-nagyobbítottam. Itkaktaron teretk mindenféle

férfi női és gyermekcipőket

ugyszinte mérték utáni rendelé-sök 48 óra alatt elkészíttetnek

férfi és érszékony lábakra különös gond fordítatik javítá-sok elfogadtatnak.

Tisztelettel **GROSZ ADOLF** cipész-mester.

Városi és vidéki telefon 571.

A hatóság. eng.

Végeladás

7 már csak

október hó 15-ig tart.

Spitzer Testvérek

üzletében.

E rövid idő alatt az áruk minden árért kiárusíttatnak.

Különösen olcsók!

a női legújabb

telőtők,

a vásznak,

az összes mosó barchetek,

női ruha kelmék, férfi ingek és szőnyegek.